

Een duel toch, zoo betoogde hij, moest door ieder weldenkende met de voorschriften van den godsdienst ten eenenmale in strijd worden geacht; „die het zwaard voeren, zullen door het zwaard vergaan,” luidde het in de Schrift en hij voor zich zou alles doen, wat in zijn vermogen was, om deze helaas! al te ingewortelde zedeziekte te genezen. Blijleven gaf den predikant in alle opzichten gelijk; het tweegevecht op zichzelf zou hij wel aardig gevonden hebben, als zeldzaam voorkomend tooneel in den schouwburg des levens, maar nu hij wellicht daarbij als getuige zou moeten optreden, hetgeen hem niet onmogelijk te eeniger tijd voor den strafrechter kon brengen, dacht hij er geheel anders over; een duel, zeide hij, was altijd eene dwaasheid en kon eene misdaad worden, zoodat hij al zijne krachten zou aanwenden om het afgesprokene te beletten. Gezamenlijk klampten zij daarop den gastheer en Veldenaar aan, die mevrouw Noordhuijs verlaten hadden en hetzelfde onderwerp, als de beide anderen, behandelden. De dokter zag er geweldig tegen op dat er een duel zou plaats hebben, waartoe de aanleiding in zijn huis en aan zijn disch was ontstaan, en trachtte, met klem van woorden, Veldenaar te nopen den vaandrig zijne verontschuldigungen aan te bieden. Doch de patriot was hiertoe niet te bewegen; de zwarte aterlingen, zeide hij, die er op uit waren de vrijheid van het land te bespringen en hetzelfde met slaafsche ketenen te beladen, behoorden eene welverdiende straf niet te ontgaan. Ook de godsdienstige en zedekundige vertoogen van den predikant bleven vruchteloos, tot Blijleven zich in het gesprek mengde en uit goede bron — die goede bron was zijn duim — een ijzingwekkend tafereel ophing van des vaandrighs bedrevenheid op den degen, welk wapen hij, als beleedigde partij, niet zou nalaten te kiezen. Twee duels met officieren: bij het eerste had hij zijn tegenstander, een beroemd schermer, na een strijd van meer dan een uur door een stoot in het hart voor goed den aftocht doen blazen; bij het tweede hem in een omzien ontwapend en grootmoedig vergiffenis geschonken. Dan een met een burger, waarbij hij reeds met den eersten gang den ongelukkige een steek in de zijde had toegebracht, die hem zes weken lang, tusschen leven en dood zwevend, aan zijn bed had gekluisterd. Vervolgens... maar hier wenkten hem de gastheer en de dominee toe, opdat hij niet, door overdrijving, het beoogde doel zou voorbijstreven. Dat doel was dan ook door de opgenoemde gevallen volkomen bereikt; Veldenaar had weinig lust meer in een gevecht met den schijnbaar zoo goedaardig uitzienden ijzervreter en was bereid elken weg in te slaan, hem tot vermindering daarvan aangewezen. Zoo begon men gezamenlijk den vorm vast te stellen, waarin, zonder den patriot al te veel te deemoedigen, deze in staat zou kunnen gesteld worden den vaandrig te bevredigen. De uitdrukking „ellendelingen,” door eerstgenoemde gebezigd, zou verklaard worden in dien zin, dat daarmede niet anders dan politieke tegenstanders bedoeld was, ten opzichte van wie men in dagen van spanning wel eens hartiger bewoordingen bezigde, dan bepaald noodig was. Het daarop gevolgde „lafhartig” kon hij, zonder zichzelf te kort te doen, terugnemen; men behoefde zich toch niet de verklaring te